

ILMAILUALAN UNIONI IAU:N JÄSENLEHTI

Unioni

12.2.2010

NRO 1

Volgan lautturit **Aasian strategia**

- 2 Pääkirjoitus
- 4 Pakettimatka eli johan myrkyn lykkäs
- 7 SLSY muutti Hakaniemeen
- 8 Eläkeiän nosto torjuttiin
- 9 Eläkkeellesiirtymisikä nousussa
- 10 Lyhyt kääntö
- 12 Hapsu: Liikettä
- 14 Kylmän haittoja tulee torjua
- 15 Kysymys: Järjestäytymisvapaus

16 Täällä Pohjantähden alla

- 18 Jukeboxi: Hopeinen kuu
- 22 Finnairin rahastolle uudet vetäjät
- 23 Muutoksia jäsenrekisteriin
- 24 Uuden yt-lain sisältö tunnetaan heikosti
- 25 Kolumni
- 26 Rikostuomio kaiteiden puuttumisesta rakennustyössä
- 26 Pelko nakertaa työhyvinvointia ja tulosta
- 27 Työmarkkinaneuvosto ohjaamaan Suomen työmarkkinoita
- 29 Kynsinhampain
- 30 Kuvakulma
- 31 Pellen päiväkirja

KANSIKUVA:

Viime ajat ovat valitettavasti osoittaneet Finnairin kituvan hengissä enää työntekijöiden itsesuojeluväiston varassa. JM Koskinen: Idea. Sanna Kallio: Kuva. Ilja Repin: Pelihausut.

Unioni

Levikki 4400
14. Vuosikerta

Julkaisija
Ilmailualan Unioni IAU ry

ISSN
1795-2840 (Painettu)
1795-343X (Verkkojulkaisu)

Päätoimittaja
Juha-Matti Koskinen
Puh. 040 766 9040
juha-matti.koskinen@iau.fi

Toimitussihteeri
Pekka Kainulainen
Puh. 040 528 8166
pekka.kainulainen@iau.fi

Toimituskunta
Markus Berg
Arto Kujala
Ari Miettinen
Vesa Suni
Tommi Toivola

Kirjeenvaihtajat
Pekka Hintikka
Erkki Luoto
Tuomo Oksanen
Sari Virta

Toimitus
John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI
Fax. (09) 47857 250

Osoitteenmuutokset
Liiton jäsenistön osoitteenmuutokset päivittyvät automaattisesti postiin/väestörekisteriin tehdyn ilmoituksen perusteella. Muut osoitteenmuutokset voi toimittaa mieluiten sähköpostitse osoitteeseen iau@iau.fi.

Ilmestyminen
Lehti ilmestyy v. 2010 kuusi kertaa.
Ilmestymisaikataulu sivulla 30.

Aineisto
Toimitus ei vastaa pyytämättä lähetettyistä aineistoista eikä palauta niitä.

Ulkoasu
Sign Design Oy/Sanna Kallio

Paino
Sälekarin Kirjapaino Oy
Somero

Draaman aineksia

Helsingin Sanomien toimittaja **Pauliina Pulkkinen** maalaili viime vuoden lopun tapahtumia Ilmailualalla artikkelissaan seuraavasti (HS 30.1.2010). Vahva ammattijärjestö yllätti ulkoistuksen tehonyrkin Baronan. Vauhtiin päästyään hän arvioi IAU:n perinteikkääksi ja voimakkaaksi ammattijärjestöksi, joka toimii suoraviivaisesti keinoja kaihtamatta. Kiistan perusongelman hän rajasi olevan 30-vuotiaiden kauppatieteilijöiden ja 50-vuotiaiden duunarien maailmankatsomuksien väliset sovittamattomat ristiriidat.

Välttääkseni väärän kuvan syntymisen totean jutun olleen valtaosin ansiokas. Mutta edellä mainitut yleistykset ovat enemmän tyylillisesti kuin tosiasiallisesti osuvia. Tehdyt luonnehdinnat voisi toki ottaa imartelevinakin, mutta 52-vuotta pitkällä historialla ei järjestön kannata vielä henkseleitään paukutella. Semmin-kään kun naapurissa toimii 110-vuotias Veturimiesten Liitto. Enkä arvoristiriidankaan merkitystä liiaksi korostaisi. Koko kärhämän synnyttänyt alkulause muotoiltiin jo useita vuosia sitten. Se tapahtui silloin kun Finnair linjasi maapalvelut ydinliiketoiminnan ulkopuolelle. Arveluttava kehitys, joka tätä neronleimausta seurasi, toteutettiin ensin muilla kotimaan lentoasemilla. Ilmeisesti nyt on tullut aika tehdä selvää jälkeä myös kotikentästä Helsinki-Vantaalla.

Edunvalvonnalliset työkalut ovat myös pääosin olleet ne tavalliset. Pitkin matkaa IAU on yrittänyt lukuisin rauhanomaisin tavoin, neuvotteluteitse löytää ratkaisuja jäseniensä työ- ja palkkaehtojen turvaamiseen.

Yksi niistä oli epäortodoksinen vakautussopimusmalli, jossa työntekijät suostuivat tinkimään joistakin eduistaan ja tekemään ylimääräistä työtä vastineeksi lyhyestä työsuhdeturvasta. Ilmailutekniikan alueella sopimus toteutui. Kun taas palvelupuolella työnantaja oli mukana ainoastaan puolella sydämellä, kuten seuranneet tapahtumat sittemmin osoittivat. Ei tästä hankkeesta ymmärrettävästi jäseniltä ainoastaan pääsilityksiä tullut. Monet pitivät sitä liian pitkälle menevänä myönnytyksenä työnantajalle. Eikä päätös vakauttamisesta ollutkaan helppo. Yksinkertaisempaa olisi ollut pitää kiinni jo sovitusta. Vakauttaminen oli yritys tukea olemassa olevia rakenteita ja työllisyyttä kaupallisen lentoliikenteen ennätysvaikeassa tilanteessa. Harmillisesti juuri nyt vaikuttaa siltä, että lentoliikenteen työntekijät järjestöineen, siis muutkin kuin IAU, ovat viimeinen saareke, jota nämä kaksi asiaa enää kiinnostavat.

JM KOSKINEN

iStockPhoto

”

*Riittävän monta kertaa toistettu valhe muuttuu todeksi. Yritys **tehosti** toimintaansa irtisanomalla kolmasosan työntekijöistä.*

Pakettimatka eli johan myrkyn lykkäs

Rukki surraa ja maailmantalouden langat vahvistuvat.

Lempitätini Agatha Sydneystä Australiasta on jo pidempään ollut kyllästynyt hoitamaan neljännen aviomiehensä Edgariin krokotiilifarmia. Niinpä hän pyysi minua lähettämään aivotujauksen myrkkyä mitä pikimmin. Hän vakuutti sen olevan apu kaikkiin ongelmiin. Täti A on hyvin varakas, enkä haluaisi jäädä perinnöttömäksi. Siispä ryhdyn tuumasta toimeen.

■ Toimeksianto on kiireellinen, joten päätän lähettää paketin lentorahtina. Sen sisältö luokitellaan vaaralliseksi. Ja se tehdään tiettäväksi lähetyksen kanssa tekemisiin joutuville DGR-luokituksella, joka on lyhenne sanoista dangerous goods regulations. Sananmukaisesti se tarkoittaa ohjeistusta vaarallisten aineiden käsittelyssä.

Kukonlaulun aikaan

Kello on seitsemän aamulla. Päivästä näyttäisi tulevan kylmä. Ainakin eilenen säätiedotus niin lupasi. En voi olla asiasta kuitenkaan varma. Yllättä-

Paperit kuntoon.

vän monesti aiemmin luvattu ei seuraavana päivänä enää pidäkään paikkaansa. Onneksi nyt näin käy vain sää-tiedotuksen kanssa. Sillä reippaina ja virkeinä ovat työhönsä jo heränneet **Antti Annala** ja **Pasi Ahola Suomen Transval Oy:stä**. **Heidi Aakio Finnair Cargo Terminal Operations FCTO Oy:stä**. Nimettömämänä pysyttelevä **RTG Ground Handling Oy:n** työn-tekijä Kajaanin toimipisteessä ja niin ikään anonyymiteetistään huolta pitävät **Securitas Oy:n** turvatarkastaja, sekä **Barona Handling Oy:n** ramp-mies.

Rahtilähetysten palveluketjussa on nykyisellään monta lenkkiä.

Näin se käy

Ensin soitan RTG:n rahtipalveluun. Puhelun jälkeen RTG faksaa tiedot paketista FCTO:n toimipisteeseen Helsinki-Vantaan lentoasemalle. Vien pääkallolla ja sääriluilla koristellun pakettini rahtiterminaalin etuovesta sisään palvelutiskille. Rakennuksen takana seisonpaikallaan odottelee jo Boeing 747, joka lennättää pakettini lähemmäs määränpäättä. Australiaan tarvitaan kuitenkin vaihto. FCTO varaa pake-

tille paikan koneesta. Se tapahtuu käytännössä saman periaatteen mukaan kuin matkalipun varaaminen henkilöliikenteessä, **Marita Ketonen-Heiska FCTO:lta** tähdentää. Seuraavaksi täytän lähetysohjeen, jonka perusteella julkaistaan rahtikirja. Tädin paketin sisälöstä johtuen lähettäminen vaatii myös DGD- lomakkeen, jonka täyttäminen vaatii asiantuntemusta. Saan kaipaamaani apua. DGD on lyhenne sanoista dangerous goods declaration, tiedoksi-anto vaarallisista aineista. Papereiden täyttäminen huolellisesti on tärkeää luonnollisesti muutenkin, mutta erityi-

Pallettia rakentamassa. DGR merkinnät tynnyriensä kyljessä kertovat vaarallisten aineiden laadun.

Kyseessä eivät ole Katin kontit. Lentoyhtiöt pitävät tarkkaa lukua maailmassa vaeltavasta omaisuudestaan.

sesti nyt kun matkalla on vaihto. Näin toimien eivät kollegat kaukana joudu arpomaan lähetyksen sisältöä, vaan se liikkuu kuten on tarkoitettu.

Tämän jälkeen lähetyksen tarkistaa rahdinvalvoja Transvalilta, jonka jälkeen sen saattaa turvatarkastukseen Securitas. Turvatarkastuksen jälkeen Transval ottaa paketin jälleen haltuunsa ja välisijoittaa sen vaarallisille aineille tarkoitettuun varastoon odottamaan pakkaamista konttiin tai palletille. Pian alkaa kuumeinen pallettien verkottaminen ja konttien täyttö. Se on kuin tetris-pelin pelaamista, paitsi että vaatii enemmän taitoa. Kun työ on tehty vie rahtitaksi lastausyksiköt koneelle, jossa ne kuormataan. Pian nelimoottorinen surraa ja Edgar setä yllättyy.

Tarina on rahdinkäsittelyä lukuun ottamatta kuvitteellinen.

Teksti: VESA SUNI ja JM KOSKINEN
Kuvat: VESA SUNI

Thelma Åkers ja Hannele Siika-aho eivät ole ensi kertaa mappia kyydissä.

Ammattiyhdistys liikkeellä

SLSY muutti Hakaniemeen

■ Suomen Lentoemäntä- ja Stuerttiyhdistys muutti tammikuun lopulla Helsingin Hakaniemeen kuljetusliittojen naapuriin. Samassa yhteydessä SLSY luopui entisestä Tikkurilan toimistostaan. Uusien tilojen osoite on: John Stenberginranta 6, 3. kerros, 00530 Helsinki. Vanhastaan siellä jo majoilevat IAU ja Veturimiesten liitto, joilta SLSY vuokrasi kortteerin. SLSY:n toimistolla työskentelee päätoimisesti järjestösihteeri **Hannele Siika-aho**. Yhdistyksen puheenjohtaja **Thelma**

Åkers ja hallinnon, sekä työpaikkojen luottamushenkilöt käyttävät uusia tiloja tarpeen mukaan.

Yhteistyötä ja selvityksiä

Yksi keskeisimpiä syitä muuton takana on näin lisääntyvä suora yhteistyö kuljetusliittojen kanssa. Samoissa tiloissa toimittaessa syntyy ainakin rajoja ylittävää mielipiteen vaihtoa. Mutta samalla järjestyvät monet käytännön asiatkin helpommin, kuten kokous-, puhelin- keskus- ja atk-tukipalvelut.

SLSY on mukana kuljetusliittojen yhteisessä projektissa, jossa tutkitaan yhteistyön lisäämistä, ehkä jopa mahdollisuutta fuusioitua. Hanke käynnistettiin professori **Harri Melinin** tekemän perusselvitystyön tulosten pohjalta. Nytemmin se etenee SAK:n entisen puheenjohtajan, ministeri **Lauri Ihalaisen**, koordinoinnin mukaan. Jatkoselvityksessä ovat mukana Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT, Ilmailualan Unioni IAU, Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU, Suomen Lentoemäntä- ja Stuerttiyhdistys SLSY, Suomen Merimies-Unioni SMU ja Veturimiesten liitto.

Selvitystyö on vasta alkuvaiheessa. Jos se johtaa uuden liiton perustamiseen, voisi se tapahtua kenties vuosien 2013–2014 aikana.

PEKKA KAINULAINEN

SLSY lyhyesti

■ Suomen Lentoemäntä- ja Stuerttiyhdistys SLSY ry on matkustamohenkilökunnan etujärjestö. Jäsenet ovat suomalaisten lentoyhtiöiden lentoemäntiä ja stueretteja. He työskentelevät muun muassa seuraavissa yrityksissä: Airfix Aviation, AirPro, Air Åland, Blue1, Finnair, Jetflite, sekä Wingo xprs.

Jäseneksi voi liittyä, jos työskentelee Suomessa lentoliikennettä harjoittavan tai kotipaikkanaan pitävän lentoyhtiön varsinaisena tai vuokratyöntekijänä.

SLSY on keskusjärjestö SAK:n jäsen. Jäsenmäärä on 2141.

www.slsy.info, p. (09) 6131 1341, John Stenberginranta 6, 3. krs, 00530 Helsinki

Eläkeiän nosto torjuttiin

■ Ay-liike sai torjuttua eläkeiän noston sekä leikkaukset ikääntyneiden työttömyysturvaan työuria koskeneissa neuvotteluissa. Vaikka kaikista asioista ei päästykään sopuun, työmarkkinajärjestöjen neuvottelujärjestelmä osoitti toimivuutensa erittäin vaikeassa tilanteessa.

Työurien pidentämistä ja eläkejärjestelmän uudistuksia pohtineissa työryhmissä ay-liike saavutti tärkeimmän tavoitteensa eli pystyi torjumaan suomalaisten eläkeiän noston. Vanhasen hallitus sopi viime keväänä työmarkkinajärjestöjen kanssa, että järjestöt etsivät vaihtoehtoja eläkeiän nostamiselle. Tämän toimeksiannon järjestöt täyt-

tivät ja löysivät keinot, joilla suomalaisten työuria voidaan jatkaa kolmella vuodella vuoteen 2025 mennessä.

Työttömyysturvaan ei leikkauksia

Työnantajapuoli kytki työuraneuvotteluihin vaatimuksen ikääntyneiden työttömyysturvan leikkauksista eli ns. työttömyysputken poistamisesta. Tämän palkansaajajärjestöt saivat torjuttua. Myös työnantajien vaatimukset osaaikaeläkkeen poistamisesta ja työuran pituuden vaikuttamisesta eläkeikään torjuttiin.

Sosiaalitulo pysyy voimassa

Vuosi sitten hallitus ja työmarkkina-

järjestöt solmivat ns. sosiaalitupon. Siinä sovittiin, että ikääntyneiden työttömien työllistämistä tehostetaan ja ns. lisäpäivistä neuvotellaan saatujen kokemusten pohjalta vuoden 2011 loppuun mennessä. Työnantajien EK yritti nyt aukaista sopimuksen ja lakkauttaa koko lisäpäiväjärjestelmän. SAK piti vahvasti kiinni sosiaalitulossa sovitusta asioista ja pystyi torjumaan EK:n vaatimukset.

Ahtelan työryhmästä keinot

Työelämän uudistuksia pohtineessa työryhmässä löydettiin keinot, joilla eläkkeellesiirtymisikää voidaan myöhentää reilulla vuodella. Sen lisäksi koulutuk-

iStockPhoto

Sanastoa

■ Eläkkeellesiirtymisiän odote kuvaa tietyn ikäisen henkilön keskimääräistä eläkkeellesiirtymisikää, jos ikäluokittainen eläkealkavuus ja kuolevuus säilyvät tarkasteluvuoden tasolla.

Työllisen ajan odote kuvaa niiden vuosien keskimäärää, joina tietyn ikäisen henkilön voidaan odottaa olevan työssä jäljellä olevana elinaikanaan.

Eläketurvakeskus (ETK)
www.etk.fi

seen liittyvät toimenpiteet pidentäisivät työuria alkupäästä 8 kuukaudella. Olenaisinta on vähentää työkyvyttömyyseläkkeille joutuvien määrää.

Ahtelan ryhmän keskeisimmät esitykset ovat:

- työterveyshuollon saattaminen kuntoon
- myös työttömille taataan terveyspalvelut
- osa-aikalisällä tuetaan nuorten työllistymistä ja ikääntyvien jaksamista työelämässä
- työhyvinvointi otetaan osaksi työpaikkojen yhteistoimintaa
- Työturvallisuuskeskuksen yhteyteen perustetaan palvelukeskus, joka luo kriteerit työhyvinvoinnin edistämiseksi työpaikoilla
- kaikille peruskoulunsa päättävälle nuorille tarjotaan koulutuspaikka
- työntekijöiden mahdollisuuksia jatkokoulutukseen lisätään
- korkeakouluopintoihin siirtymistä nopeutetaan.

Työryhmän esitykset siirtyvät nyt nopealla aikataululla kustakin asiasta vastaavan ministeriön valmisteluun.

SAK viestintä

Eläkkeelle lähes 80 000 henkilöä Keskimääräinen siirtymisikä nousussa

■ Suomalaisten keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä on noussut. Yli 55-vuotiaiden työllisyysaste on pysynyt vuonna 2009 edellisvuoden tasolla, vaikka työikäisen väestön työllisyys heikkeni taloustaantumana aikana selvästi.

Eläketurvakeskuksen (ETK) vuoden 2009 tilastotietojen mukaan eläkkeellesiirtymisiän odote on 25-vuotiailla 59,8 vuotta ja 50-vuotiailla 61,7 vuotta.

– Eläkkeellesiirtymisikä on noussut siinä tahdissa, kun vuoden 2005 työeläkeuudistusta suunniteltaessa arvioitiin. Myös viime vuonna eläkkeellesiirtymisikä nousi, vaikka taloudellinen tilanne oli vaikea ja työttömyys lisääntyi, toteaa johtaja **Hannu Uusitalo** Eläketurvakeskuksesta.

Viime vuonna työeläkkeelle siirtyi ennätysmäärä, lähes 80 000 henkilöä. ETK:n kehityspäällikkö Jari Kanniston mukaan suurten ikäluokkien siirtyminen vanhuuseläkkeelle nosti luvut ennätykseen.

– Viime vuonna väkeä siirtyi työeläkkeelle 10 prosenttia enemmän

kuin edellisenä vuonna. Tuossa joukossa 63–68-vuotiaana vanhuuseläkkeelle siirtyneitä oli kolmannes enemmän kuin aikaisempina vuosina.

Myös osa-aikaeläkkeelle siirtyä aiempaa selvästi useampi, Kannisto kertoo.

Kokonaisuudessaan 55–64-vuotiaiden työllisyys on pysynyt vuonna 2009 edellisvuoden tasolla. Yli 60-vuotiaiden työllisyys hieman laski edellisvuoteen verrattuna, mutta 55–59-vuotiaiden työllisyys jopa parani.

Työuran kestoa mitattu EU-maissa

Työurien kestoa on nyt ensimmäistä kertaa vertailtu EU-maiden välillä. Laskennallista mittaria kutsutaan työllisen ajan odotteeksi. Se kuvaa niiden vuosien keskimäärää, joina tietyn ikäisen henkilön voidaan odottaa olevan työssä jäljellä olevana elinaikanaan.

15-vuotiaan työllisen ajan odote Suomessa on 34,5 vuotta. Luku on EU15-maista kuudenneksi korkein. Edelle sijoittuvat muun muassa Ruotsi ja Tanska.

- Eläkkeellesiirtymisiän odote on 59,8 vuotta. Lakisäätöiselle työeläkkeelle voi siirtyä joustavasti 63–68 vuoden ikäisenä.
- Työeläkkeelle siirtyi vuonna 2009 ennätysmäärä, lähes 80 000 henkilöä. Eläkkeensaajia on Suomessa yhteensä noin 1,4 miljoonaa.
- Työurien keston vertailussa Suomi sijoittuu kuudenneksi EU15-maissa. Työllisen ajan odote Suomessa on 34,5 vuotta.

EK:n olisi syytä lopettaa uhittelu

■ SAK:n edunvalvontajohtajan **Nikolas Elomaan** mukaan Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n olisi syytä katsoa peiliin ja lopettaa työntekijöiden syyttely ja uhkailu mm. lakko-oikeuden rajoittamisesta.

– Työnantajapuolen kannattaisi uhittelun sijaan miettiä, miksi työmarkkinoilla on rauhattomuutta. Työnantajajärjestöt ovat haluttomia neuvottelemaan ja sopimaan mistään. Sen sijaan EK on vaatinut työntekijöiden etujen heikentämistä, kuten työttömyysputken tukkimista, vaikka se voisi omilla toimillaan hillitä työntekijöiden irtisanomisia, Elomaa sanoo.

EK on myös haluton kehittämään työntekijöiden työsuhdeturvaa esimerkiksi ulkoistamistilanteissa ja puuttumaan niin sanottuun työehtosopimus-

shoppailuun, joilla työnantajat pyrkivät saamaan itselleen mahdollisimman edulliset työehdot työntekijöiden kustannuksella.

Elomaan mukaan EK:n olisikin syytä keskittyä vahingonkorvausvaatimusten ja syyttelyn sijaan miettimään sitä, miten se voisi aktiivisesti edistää työrauhaa. Nyt se omalla toiminnallaan lietsoo eripuraa ja epävarmuutta työmarkkinoilla.

– Kun työehtosopimukset ovat voimassa, EK kitisee mielenilmauksista, jotka yleensä johtuvat työnantajien törkeästä menettelystä työntekijöitä kohtaan. Nyt EK on aloittanut valitusvirrensä myös niistä toimista, joihin on ryhdytty sopimuksettoman tilan aikana, Elomaa huomauttaa.

Matkatavarankäsittelijöiden kulkuluvissa puutteita joulukuussa

■ Helsinki-Vantaan matkatavarankäsittelijöiden kulkuluvissa tuli joulukuussa ilmi tavallista enemmän puutteita.

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafín mukaan joulukuun aikana tuli ilmi poikkeuksellisen monta tapausta, joissa matkatavaran käsittelyssä työskennelleet henkilöt liikkui turvavalvotuilla alueilla väliaikaisella kulkuluvalla ilman saattajaa. Tilapäinen kulkulupa edellyttää aina saattajan mukanaolon, sillä sen saa ilman turvallisuus selvitystä.

Trafín mukaan tapauksia tuli joulukuussa ilmi puolisen tusinaa sen jälkeen, kun maapalveluyhtiö Barona aloitti toiminnan Helsinki-Vantaalla.

Vastuu lupien myöntämisestä ja niistä koskevista ohjeistuksista on kuitenkin lentoasemalla, eikä siellä toimivalta yhtiöllä.

Kansanedustaja **Paavo Arhinmäki** väitti torstaina 10.12. eduskunnan kyselytunnilla, että Helsinki-Vantaan lentoasemalla olisi rikottu turvallisuusmääräyksiä kulunvalvonnan osalta. Liikenneministeri **Anu Vehviläinen** piti Arhinmäen väitteitä tuulesta temmatuna 11.12. julkaistussa tiedotteessa.

– Kulunvalvonta lentoaseman turvavalvotuilla alueilla on järjestetty säädösten mukaisesti myös nyt viime aikojen työtaistelutoimien aikana. Kulunvalvonnan käytännön toteutuksesta vastaa Ilmailulaitos Finavia ja sen järjestämistä valvoo Ilmailuhallinto. Saamani selvityksen mukaan järjestelyissä on ollut vain vähäisiä puutteita, sanoo Vehviläinen.

Lähteet: STT 13.1. ja Liikenne- ja viestintäministeriö 11.12.

Jäsenmaksulaskuri käyttöön

■ Jäsenmaksulaskurilla voit tarkistaa jäsenmaksusi suuruuden. Laskuri on tarkoitettu jäsenmaksunsa itse maksaville jäsenille, sekä niille joiden työnantajan suorittama jäsenmaksuperintä on päässyt katkeamaan.

Jäsenmaksulaskuri löytyy osoitteesta www.iau.fi vasemmasta reunasta jäsenyyksivalikosta. Saman valikon alta löytyvät myös ohje puuttuvan jäsenmaksun maksamiseen ja maksuohje itse maksaville jäsenille.

Puuttuvien jäsenmaksujen maksaminen on erittäin tärkeää, jotta liiton ja työtömyyskassan edut pysyvät voimassa.

Uutiset mediassa
www.iau.fi
Tutustu!

Juhlat alkakoon!

Kerro oma nalletarinas!

Keräämme tarinoita rakkaista nallekarhuista osoitteessa nallegalleria.fi. Palkitsemme parhaan tarinan joka kuukausi jättinallalla.

Nyt

alennusta

myös liikennevakuutuksesta

Nyt on syytä hymyyn, sillä juhlimme koko vuoden 100-vuotista taivaltamme. Sen kunniaksi annamme lisäedun liittoasiakkaillemme: **saat muiden etujen lisäksi 3 % alennusta liikennevakuutuksesta.**

Pysy mukana juhlatunnelmassa ja tarkista ajankohtaiset edut ja tapahtumat osoitteesta www.turva.fi!

* Myönnämme alennuksen yksityisasiakkaiden yksityiskäyttöisten henkilö- ja pakettiautojen liikennevakuutuksista. Alennuksen saavat sekä nykyiset että uudet Turvan asiakkaat, kun he kuuluvat liittoon tai ovat liittoon kuuluvan Turvan asiakkaan perheenjäseniä. Turvan nykyisten asiakkaiden vakuutuksiin alennus astuu voimaan vakuutuksen vuosittaisesta uudistumiskuukaudesta lähtien. Uusille asiakkaille alennusta tarjotaan 1.1.2010 lähtien.

Hymyile, olet Turvassa.

Palvelunumero 01019 5110 | www.turva.fi

Olemme asiakkaidemme omistama suomalainen vakuutusyhtiö. Keskitymme erityisesti liittojen vakuuttamiseen, joten liittosi jäsenenä saat meiltä huomattavia etuja.

A Liikettä

P

S

U

Lentoliikenteen palveluja koskeva työehtosopimus saattaa eriytyä tulevaisuudessa kahdeksi erilliseksi työehtosopimukseksi, mikäli sopijaosapuolet ensin tahoillaan ja myöhemmin yhdessä neuvotellen tähän ratkaisuun päätyvät. Maapalvelujen, cateringin ja rahdin työehdot määräytyisivät jatkossa lentoliikenteen maapalveluja koskevan työehtosopimuksen mukaan ja tekniikan työehdot lentoliikenteen teknisiä palveluja koskevan työehtosopimuksen mukaan.

Työehtosopimus liikkeessä

Nykymuotoista työehtosopimustamme edelsivät erilliset ns. palvelupuolen sekä tekniikan sopimukset. Tätä aikaa kesti 40 vuotta. Lentoliikenteen palveluja koskevan työehtosopimuksen yleissitovuus vahvistettiin vuonna 1999. Nykyinen sopimusmuoto, jossa alamme työehdot ovat samassa sopimuksessa ja yksissä kansissa, täytti viime vuonna kymmenen vuotta.

Kuluneiden kymmenen vuoden aikana ajatus kahdesta erillisestä työehtosopimuksesta ei kuitenkaan ole kuollut eikä kuopattu. Se on pysynyt hengissä ja säilynyt pinnalla tekniikkassa. Siellä ajatusta on perusteltu muun muassa palkkausjärjestelmän kehittämistarpeilla, jolloin koulutukselle voitaisiin antaa enemmän painoarvoa palkan määräytymisessä.

Maapalveluissa ei ole koettu yhtä suurta tarvetta nykyisen sopimusrakenteen muuttamiseen. Uusien toimijoiden ilmestyminen lentoliikenteen palveluihin on tuonut mukanaan työelämän yleisen kehityssuunnan ja työmarkkinoiden peruskysymyksen. Millaisella työehtosopimuksella vastataan parhaiten haasteeseen, jossa epätyypillisten työsuhteiden käyttö uhkaa syrjäyttää nykyiset työsuhteet.

Hallitus liikkeellä

Työehtosopimuksen eriyttäminen maapalveluihin ja teknisiin palveluihin nos-

tettiin vuoden vaihteessa esityslistalle IAU:n hallituksessa. Pitkän keskustelun saattelemana hallitus päätti, että se antaa asiasta esityksen seuraavalle edustajiston kevätkokoukselle. Esityksen tarkempi sisältö muotoillaan tulevissa hallituksen kokouksissa.

Kysymyksiä pohdittaessa yksi vaihtoehto on luonnollisesti kehittää edelleen nykyistä sopimusrakennetta siten, että maapalvelujen ja tekniikan erityispiirteet tulevat paremmin huomioituiksi. Esimerkiksi palkkausjärjestelmän kehittämistarpeisiin voidaan vastata eriyttämällä palkkausjärjestelmät rakenteineen työehtosopimuksen erillisiksi osioiksi palkkaryhmittelytaulukoineen.

Työpaikat liikkeessä

Kaksi erillistä työehtosopimusta antaisi suuremman vapauden tehdä toisistaan poikkeavia painotuksia maapalvelujen ja tekniikan työehdoissa. Vapaus ei kuitenkaan tarkoita yksipuolista päätöksen tekoa. Vaikka maapalvelujen ja tekniikan ei tarvitsisikaan hakea enää kompromisseja keskenään, neuvottelutulos olisi jatkossakin saavutettava varsinaisten neuvotteluosapuolten – työnantajien ja työntekijöiden – välillä.

Tekniikan työt ovat suuremmin kytköksissä kansainväliseen kilpailuun, koska puolet tilauskannasta tulee lentoyhtiöiltä, jotka eivät käytä Helsinki-Vantaata kotikenttänään. Näin myös

tekniikan työpaikat ovat suorassa suhteessa siihen, miten kansainvälisessä kilpailussa menestytään.

Maapalvelujen kytkös kansainväliseen kilpailuun on väljempi. Kaikki Suomeen liikennöivät lentoyhtiöt käyttävät täällä myös maapalveluja. Niiden osuus lentoyhtiöiden kokonaiskustannuksista on kuitenkin niin vähäinen, etteivät maapalvelut ole merkittävässä asemassa tehtäessä päätöksiä reittiverkoston tai tilauslentoliikenteen suunnasta. Työt säilyvät Suomessa tai lähtevät täältä lähinnä muilla perusteilla.

Sopijaosapuolet liikkeessä

Liiton päättävistä elimissä työehtosopimuksen eriyttäminen heijastuisi selkeimmin hallitustyöskentelyyn. Ratkaistavaksi tulisi käytännön menettely, kuinka työehtosopimukset jatkossa hyväksyttäisiin. Myös edunvalvontasiat liittyvät usein yrityksiin joko pelkästään maapalvelupuolella tai tekniikkassa. Tällä hetkellä maapalvelupuolen ammattiosastoja on kolme, Ilmailualan Maapalvelutyöntekijät ILMA 007, Suomen Siviililentoliikennevirkailijoiden Liitto 010 ja Suomen Siviililentoliikenteen työntekijät 012 ja tekniikan ammattiosastoja kaksi, Ilmailutekniikan Ammattiyhdistys ITA 001 ja Insta RepAir 003.

Työnantajapuolella maapalvelupuolella yritykset ovat käytännössä kaik-

Juhani Haapasaari

periaatteet edellyttävät yli 50 prosentin edustavuuden lisäksi sitä, että vähintään kaksi työnantajaa on järjestäytynyt työehtosopimuksen allekirjoittamaan työnantajaliittoon.

Liitot liikkeessä

Työehtosopimuksen tulevaa muotoa puntaroidessa voi myös pohtia tänä keväänä käynnistymässä olevan yhteisen kuljetusliittoprojektin mahdollisia vaikutuksia, vaikka tässä spekuloinnissa onkin huomattavan paljon ulkoisia muuttujia aikaperspektiiviä myöten. IAU:n edustajisto on aiemmin päättänyt liittomme olevan mukana projektissa, jossa muut liitot ovat Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT, Suomen Merimies-Unioni SMU, Posti ja Logistiikka-alan Unioni PAU, Suomen Lentoemäntä- ja Stuerttiyhdistys SLSY sekä Veturimiesten liitto.

Mikäli tältä pohjalta uusi yhteinen kuljetusliitto syntyisi ja sekä IAU että SLSY päättäisivät siihen sulautua, todennäköistä olisi, että uuteen liittoon syntyisi sektorimallin pohjalta ilmailusektori. Työehtosopimuksemme eriyttämisen myötä lentosektorilla olisi tämän jälkeen kolme vahvaa sopimus-alaa, lentoliikenteen maapalvelut, tekniset palvelut ja matkustamopalvelut.

Tavoitteet paikallaan

Päädettiin tulevaisuudessa työehtosopimuksemme eriyttämisessä ja kuljetusliittojen yhteistyöhankkeessa mihin malliin tahansa, IAU:n hallituksen päätöksen lähtökohtana on yleissitovuuden säilyminen kaikissa sopimusalamme työehdoissa. Toinen tavoiteltava arvo on liiton vetovoiman säilyttäminen. IAU:n rakenteiden ei tule muodostua esteeksi ajaa mielekkäällä tavalla kaikkien sen edustamien ammattiryhmien asioita. Tällaisen kokemuksen tunne palvelee huonosti liiton tavoitteita.

ki Palvelualojen Toimialaliiton jäseniä, mutta tekniikassa tilanne on mutkikkaampi. Finnair ja Blue1 ovat Palvelualojen Toimialaliiton jäseniä, mut-

ta Finnish Aircraft Maintenance FAM, Insta DefSec, Raskone ja Nayak Finland ovat järjestäytyneet muulla tavoin. Yleissitovuuden vahvistamisen yleiset

JUHANI HAAPASAARI
IAU:n puheenjohtaja

Kylmän haittoja tulee torjua

Yli kolmannes suomalaisista työtä tekevistä altistuu työssään kylmälle. Heistä useimmat työskentelevät kylmässä päivittäin lyhyitä aikoja, mutta joka kymmenes työssään kylmälle altistuvista tekee kylmätyötä suurimman osan työajastaan.

■ Kylmä alkaa selvästi haitata työn-
tekoa silloin, kun ympäristön lämpö-
tila laskee -10 °C asteen tienoille. Tuu-
lisella tai kostealla säällä haitat tuntu-
vat jo nolla-asteen tuntumassa.

Ihmiset sietävät kylmää eri tavoin.
Tähän vaikuttavat ruumiinrakenne,
ihonalainen rasvakudos, ikä ja terve-
ys sekä lääkkeiden ja alkoholin käyttö.
Kylmänsietokykyä heikentävät univaje,
väsymys sekä neste- ja energiavaje.

Kehon jäähtyminen aiheuttaa epä-
miellyttäviä tuntemuksia ja alentaa kes-
kittymistä, tarkkaavaisuutta ja työmo-

tivaatiota. Jäähtyminen myös vähentää
lihasvoimaa, nopeutta ja kestävyyttä,
heikentää koordinaatiota sekä hidastaa
palautumista työn aiheuttamasta rasi-
tuksesta. Nämä muutokset heikentä-
vät työkykyä, vähentävät työtehoa sekä
kasvattavat tapaturmariskiä.

Työskentely kylmässä ei ole sellai-
senaan terveydelle haitallista, kunhan
vaatetus, varusteet sekä työn suunnitte-
lu ja tauotus ovat asianmukaisia. Mut-
ta koska kylmyys kuormittaa elimistöä,
työ tuntuu raskaammalta kuin vastaava
työ lämpimässä. Kylmälle altistuminen

voi tuoda esiin tunnistettujen tai piile-
vien sairauksien oireita.

Tuuli lisää kylmän terveysvaaroja, ja
paleltuman riski kasvaa.

Kylmän haittojen torjunta

Kylmän haittoja voidaan vähentää tek-
nisillä toimilla, työn suunnittelulla ja
organisoinnilla, altistusaikaa lyhentä-
mällä sekä vaatetuksella ja suojaimilla.
Teknisiä kylmän torjuntatoimia ovat
muun muassa:

- kylmien ilmavirtausten estäminen,
esimerkiksi ilmastointiratkaisuilla,
tuulensuojilla, tuulikaapeilla, ilma-
verhoilla tai heiluriovilla
- tarkoituksenmukaisten työvälinei-
den käyttö, jolloin työsuoritukseen
käytettävä aika lyhenee

Ari Miettinen

Koppia ikä kaikki. Tai kylmää kyytiä.

- kosketuspintojen, esimerkiksi trukien istuinten sekä työkonoiden ja työkalujen kädensijojen, lämpöeristäminen tai lämmittäminen
- työpisteen tai -kohteen lämmittäminen, esimerkiksi kohdelämmittimellä

Kylmälle altistumista voidaan vähentää muun muassa työjärjestelyillä:

- suunnittelemalla kylmätyöt siten, että odotus- ja taukojaksot ollaan lämpimässä tilassa
- työkierrolla
- pitämällä työkonoiden ja -välineiden kunnossa, jolloin voidaan välttää odottamatonta, koneiden häiriöstä johtuvaa oleskelua kylmässä
- tauottamalla työtä riittävästi
- järjestämällä kuiva ja lämmin taukotila sekä asianmukaiset tilat suojavaatteiden, käsineiden ja jalkineiden kuivaamista varten.

Vaatetus on tärkein henkilökohtainen lämmönsuoja. Se hidastaa lämmön poistumista elimistöstä ja auttaa ylläpitämään lämpötasapainoa. Toimiva kylmänsuojavaatetus koostuu useista vaatekerroksista. Niiden määrää, laatua ja paksuutta vaihdellaan lämpöolojen, työn raskauden ja omien lämpötunteusten mukaan.

Pään suojaaminen on tärkeää, koska pään verisuonet eivät supistu kylmässä. Suojaamattoman pään kautta poistuu lämpöä huomattava määrä.

Jalkineiden pintamateriaali valitaan käyttötarkoituksen ja ympäristön mukaan. Pohjan lämmöneristävyys ratkaisee koko jalkineen lämmöneristävyyden. Pohjan pitää olla huokoinen ja riittävän paksu.

Lähde: Työsuojelulla hyvinvointia ja tulosta, Työturvallisuuskeskus

Arto Kujala

Järjestämisoikeuden puolesta täytyy olla valmis tappelemaan.

Järjestäytymisvapaus

KYSYMYS

Työnantajani tarjosi minulle uutta työtä. Työssä oli kyllä houkutteleva palkka, tosin kiinteä sellainen, joka sisälsi sitten kaikki lisät. Tuon kaiken muun olin valmis hyväksymään, mutta kovin väärältä tuntui vaatimus, että jos vastaanotan työn, niin minun on erottava IAU:sta. Onko tällaisen vaatimuksen esittäminen laillista?

VASTAUS

Perustuslaki turvaa jokaiselle kansalaiselle järjestäytymisvapauden. Lisäksi monilla muilla laeilla on määritelty se, että kaikkia ihmisiä on kohdeltava yhdenvertaisesti niin työelämässä kuin laajemminkin yhteiskunnassa.

Olet siis epäilyksissäsi aivan oikeassa. Työnantaja ei saa missään tilanteessa puuttua siihen, minkä järjestön jäsen olet, tai et ole! Sellaisen vaatimuksen esittäminen on ehdottomasti ja yksiselitteisesti laitonta!

ARTO KUJALA
sopimussihteeri

Enää ei huudeltu, eikä näytelty. Katsottiin vain puolin ja toisin. Viha oli suomalaista. Niin kuin suolampi: musta, kylmä, syvä ja samea.

Täällä Pohjantähden alla

Timo Koivusalo on kulkenut mittavan matkan koomikko-visailujuontajasta eturivin elokuva-ohjaajaksi. Tämä ei kriitikoissa ole herättänyt pelkästään riemuhuutoja. Varsinkaan nyt kun hän on tarttunut **Väinö Linnan** *Täällä Pohjantähden alla* teokseen, jonka **Edvin Laine** on aiemmin ohjannut. Uuden version ensimmäinen osa tuli teattereihin viime vuoden itsenäisyyspäivän tienoilla. Ja toisen on tarkoitus valmistua kuluvan vuoden loppuun mennessä. Rohkeuden puutteesta Koivusaloa ei voi moittia. Molemmat edellä mainitut herrat ovat legendoja sitä laatua, että lähtökohta on hiukan sama kuin kilpailisi Robin Hoodin ja Wilhelm Tellin kanssa jousiammunnassa.

■ Pohjantähti on jo Koivusalon kymmenes ohjaustyö, joten ei hänkään aivan eilisen teeren poika alalla ole. Lisäksi hän on sekä tuottanut, että käsikirjoittanut kaikki elokuvansa, ja säveltänyt osaan musiikinkin. Toki niiden mittakaava on tähän asti ollut aivan erilainen.

Et rupee siellä peliäs pitää

Suurtyöhön ryhtyessään Koivusalo on selkeästi välttellyt joutumista hippa-

sille haamujen kanssa, vaan on auliisti myöntänyt velkansa molemmille.

Ehkä vertailun välttämiseksi olisi ollut parempi ratkaisu jaotella kolmiosainen romaani elokuvaksi toisin kuin se Laineen versiossa on tehty. Toisaalta myös itse kirjassa rytmi muuttuu toisen osan lopussa, joten valinta on perusteltu. Samankaltaisuutena aiempaan näyttäytyy myös toteutus joissakin kohtauksissa. Kiistämättä kohtauksset ovat niitä, jotka ovat sisällön

kannalta aivan mahdollottomia ohittaa. Niiden todellisen käsikirjoituksen on sitä paitsi laatinut jo elokuvan suurkulttaja ja dramaturgian mestari Linna. Edelleen kameran eepinen kulku kauniiden maalaismaisemien yllä, ja nopea siirtyminen ihmiskasvovoihin on tyylinä tutunolainen. NykYTEKNIKALLA kytetään vain jylhempiin suorituksiin kuin ennen. On puhtaasti makuasia pitääkö tällaista kerrontaa parempana kuin kuvauksella ja leikkauksella aikaan saa-

tuja finessejä. Tässä tapauksessa toteutus on ainakin johdonmukainen.

Vartoos kun päästään Uotilan suoralle

Tämä ei tarkoita, että Koivusalon versio ei olisi itsenäinen taideteos. Päinvastoin erot nousevat yhteneväisyyksiä paremmin esille. Tärkein niistä on suhde historialliseen taustaan. Romanissa kohtaavat ylivertaisen kiehtovalla tavalla yksityinen ja yleinen. Laineen elokuvassa kertoja pitää huolen yhteiskuntapoliittisesta taustatiedosta. Koivusalon henkilöt selviävät miten parhaiten taitavat ajan myrskystä. Katsojalle on eduksi jos hän tuntee autonomian ajan lopun tapahtumia, mutta se ei välttämättä ole

Kauan katsoin sinua syvälle silmiin.

Naisasian käsittely möhlättiin hetken tasoiseksi että Halme ryiskeli vaivautuneesti.

edellytys. Tulkinta on nykyaikainen. Ylivoimaisen enemmistön ihmisistä maailma on aina rajoittunut perheen, läheisten ja mahdollisen työn ympärille. Eikä tietoisuus ajan sameista pohjavirroista ole vielä saavuttanut ymmärryksen tasoa, vaikka osaisikin toistaa mediasta opittuja iskulauseita. Toisin kuin kiihvastahtinen uusin aikamme saa monet uskomaan.

Ohjaaja liikkuu taiten sentimentaalisen ja humoristisen asenteen rajamaas-

tossa, kuten tunnetusti loistavalle verbaalikorkealle sopiikin. Henkilöohjaus on myös Koivusalon vahvimpia alueita. Näyttelijät, lähes koko saatavissa oleva parhaimmisto, ovat elämänsä vedossa kautta linjan. Minkä **Pertti Koivula (Akseli)** rippikoulupoikana ja ensirakastajana häviää, hän ottaa korkoineen takaisin maamme uskottavimpana keskitysleirivankina. **Juhani Niemelän (Töyry)** vihanpito **Tomi Salmelan (Antto Laurila)** kanssa jäänee koululaisille suon kylmyydessään elävämmin mieleen synnä kansalaissotaan, kuin historian opettajien etukäteen tuhoon tuomitut yritykset. Hieno on myös vähäeleinen hetki, jossa **Miia Selinin** esittämän **Aune Leppäsen** kova kohtalo keltomien sulhojen kynsissä aineellistuu.

Alussa oli vain suo

Aiheena pohjantähti on tekijälleen ollut varmasti rakas ja raskas haave. Monumentaalinen älyllinen ja yhteiskunnallinen ongelma. Niin kuin sen jokaiselle 1900-luvulla syntyneelle suomalaiselle tulisi olla.

Kirkkoherra oli oppinut tuntemaan vaimonsa mielenliikkeet jo äänensä-vyistä, ja vaistosi että nyt alkaisi taistelu.

teksti: JM KOSKINEN
kuvatekstit ja väliotsikot:
VÄINÖ LINNA ja HEIKKI AALTOILA

Helismaa, osa 1

Hopeinen kuu

Klassikkokirjat väistyvät uuden vuoden vaihduttua ainakin hetkeksi klassikkolaulujen tieltä. Tarkoitus on etsiä ja tutkia uusia merkityksiä tuttujen sanojen takaa. Huomioitakoon, että laululyriikkaa ei ole tarkoituksenmukaista erottaa musiikista. Ne muodostavat yhden kудelman, joka puhuttelee kuulijaa tai sitten ei. Tästä syystä lukijalle suositellaan mukana hyräilyä, jos käytössä ei ole kyseisen esityksen tallennetta. Itseoikeutetusti ensimmäisenä vuorossa on **Reino Helismaan** teksti italialaiseen *Guarda che lunaan*. *Hopeinen kuu*.

■ Tässä artikkelissa luupin alla oleva versio laulusta on luonnollisesti **Olavi Virran** esittämä. Se ainoa oikea, joka hehkuvalla raudalla on poltettu kansakuntamme kollektiiviseen tajuntaan. Ei voi kuin ihailla suurten, ja vähän pienempienkin, tangokuninkaallisten itsekkyyden puutetta heidän valitessaan yleensä ensimmäisenä ohjelmistoonsa juuri tämän kappaleen. Kuten suuressa taiteessa aina, jäljittelijät muistuttavat enemmän toisiaan kuin alkuperäistä.

Kahdella olevalla ja yhdellä puutuvalla elementillä Helismaa rakentaa

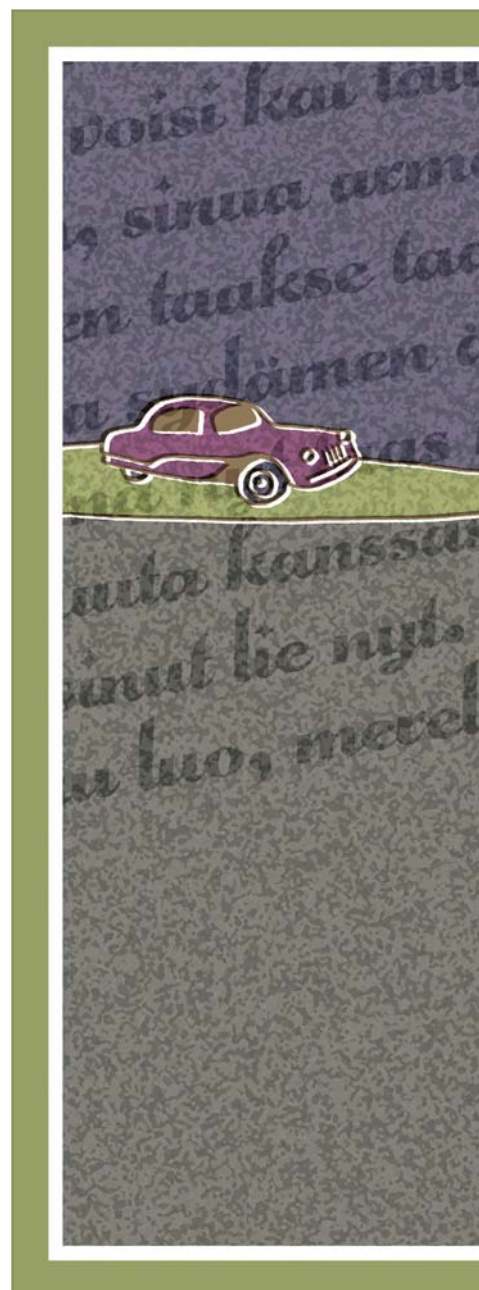
maailman. Selvittääkäämme ensin olevat ja puhutaan sitten laajemmin siitä mistä puute.

Maan ainut kiertolainen,

kuu, on taiteiden, erityisesti runouden muusien kuningatar. Ei enää tavoittamaton, mutta kuitenkin noin 400 000 kilometrin päässä oleva. Ei siis vielä mikään helppo nakki. Sen maapallolta katsoen vasten tähtitaivasta itään päin kääntyvä suunta on kiehtonut ihmistä ammoisista ajoista. Kuun tenhovoima ei siksi todellakaan ole mitään kynäli-

Reino Vihtori Helismaa (vuoteen 1934 Helenius) 12.7.1913.–21.1.1965 Helsinki

- 8 näytelmää
 - 32 elokuvakäsikirjoitusta
 - 10 Revvytä
 - 104 radiohupailua
 - yli 5 000 laulutekstiä, joista noin 1 500 levytettyä.
- Suomalaisen populaarikulttuurin kuolematon nopea kynä, josta kaikki yllisanat ovat vähättelyä.

jöiden keksintöä, vaan se esiintyy symbolina jo paleoliittisissä luolamaalauksissa. 27 vuorokautta, seitsemän tuntia ja rapiat päälle kestävä kierto on taannut sille myös muita vähäisempiä tehtäviä kuten ajanlaskun. Kuu määrittää ja säätelee elämäämme enemmän kuin usein huomaammekaan. Sen vaikutus on aidosti globaali. Siitä tehdyt johto-

päätökset kertovat enemmän inhimillisyyden perusolemukselta kuin kulttuurillisista eroista. Tiettyjen paikkojen ja aikojen kuita on liuta. Taide on taltentanut ne maailmankuuluiksi ja kuolemattomiksi. Vähemmälle huomiolle on jäänyt se, joka säännöllisesti nousee Helsingissä Korkeasaaren ylle lipuakseen yli Kruununvuoren selän valaisten

Katajanokan jäänmurtajat. Mutta on siitäkin vaatimattomammassa hirmutoissa ollut joskus suuri apu. Tai ainakin niin asioista paremmin perillä olevat ovat kertoneet.

ja muuta lyyristä materiaalia.

Tarkalleen ottaen ei tiedetä mistä rakastuminen johtuu. Tutkijat ovat

toistaiseksi pystyneet määrittelemään sen vakavaksi sähkökemialliseksi häiriöksi aivojen limbisessä järjestelmässä. Mainittu osa, sanoisinko pääosa, säätelee muutenkin tunne-elämäämme. Te onnenpekat, jotka tällä hetkellä vaivasta kärsitte. Pois murhe. Tutkimuksissa on käynyt nimittäin ilmi, että aikaa myöten se poistuu itsestään. Älkää siis yrit-

täkö säättää vastaanotinta, vaan nauttikaa rakeisesta kuvasta niin kauan kuin mahdollista. Ei tarvitse olla runoilija ymmärtääkseen rakkaudelle varsin usein olevan eduksi jos se on sokea, tai edes hivenen likinäköinen.

Puolikuuta hopeasta

Helismaan kynänjälki on tarkkaa kuin stillikuva. Se on lähes stilleben. Pysähtynyt asetelma. Ne, jotka aikanaan tuomitsivat hänet pikkunokkelaksi riiminikkariksi, ymmärtäkööt nyt viimeistään kääntyä haudoissaan. Mietelmärunon tavoin vitkaavassa säkeessä ainoa liike, joka havaitaan, on kuun hidas kulku pilvien taitse. Meren harmaan verkkainen käynti on hädin tuskin aistein havaittavissa. Tässä kirjoittaja luo taittavasti mielikuvan loputtoman pitkästä ajanjaksosta, joka hipaisee ikuisuutta. Ja mikä ohikiitävä hetki onkaan pidempi kuin rakastetun toivoton odottaminen?

Mutta missä...

hän on kyllä samoissa hankkeissa, kuuta katsomassa, mutta toisessa seurassa. Tekstin tekijä ei mainitse syytä tälle vääryydelle. Eikä sitä kannata edes suoralta kädeltä sellaiseksi tulkita. Joudumme arvioimaan vähäisin tiedoin ja siksi erehtymisen vaara on suuri. Otamme kuitenkin riskin.

Rakkaus itse säilyy mysteerinä, mutta sen seuralaiseen, pariutumiseen, on muitakin vaikuttimia. Hopeinen kuu huonommassakin seurassa on joskus ratkaiseva tekijä. Erityisesti jos se mölöttää shampanja-kuplien läpi huvilan terassille lähellä Monacoa. Ravitermein ilmaistuna lähdetään pitkältä takamatkalta, jos vaihtoehtona on maksuhäiriöinen patkätöyläinen. Rästien vuoksi irtisanotun vuokra-asunnon parkkipaikalla Tampereen Hervannassa, vähäinen omaisuus pakattuna jätessäkeihin. Tällainen ajattelu on kuitenkin niin apean kapeaa että on pakko löy-

tää muita motiiveja. Entä jos kyseessä onkin rapea suhteen ulkopuolinen seikkailu? Luovumme tästäkin kehittelmästä. Unionin lisäksi on olemassa monipuolisempia nelivärijulkaisuja, kuten 7 Päivää-lehti, jotka taitavat tämän aihepiirin huomattavasti syvällisemmin. Pidättyväisyys johtuu myös IAU:n hallinnon aiemmista korkeamoraalisista linjauksista. Palaamme asiaan välittömästi jos kevään edustajiston jälkeen toimitukselliset ohjeet muuttuvat.

Romanttisempi toisinto aiheesta on etäinen ja julkituomaton ihastus. Ilmailualalla kun ollaan: kuvitelkaamme ujoa "rämpperiä" ja hänen sydämensä valitua asiakaspalvelusta. Vuosikaudet hän kaihoaa terminaalin lasi-ikkunan lävitse prinsessaansa. Tekee työnsä kuumeisella pieteteillä, jotta lennot liikkuisivat ajoissa. Ei parempien heko-arvioiden toivossa, vaan siksi, että sydämen valitulle ei seuraisi mitään seliteltävää. Hän rientää vapaaehtoisena hakemaan lastenrattaat ja pyörätuolit portilta. Tavoittelee pakkasen ja kiihtymyksen punertamille kasvoilleen lutvakkaa ilmettä yrittäessään keksiä jotain nokkelaa ja hyväntuulista sanottavaa. Ja soimaa sitten itseään säälimättä kun aie taaskin jäi vain puolitiehen. Tässä hän on muuten sivumennen sanoen väärässä. Kaunis virkailija-neito on aika ja sitten ymmärtänyt kaiken. Huvittuneen myötämielisesti hän on seurannut nuoren teeren tepastelua. Hän on vakiintuneessa parisuhteessa, kaikin puolin tyytyväinen elämäänsä ja haluton herättämään vääriä mielikuvia tai toiveita. Siitä huolimatta tuntuu luontevalta kohentaa hiukan itseään ennen töihin menoa. Ja jotain vastustamatonta on syvältä naisten arvoituksellisesta maailmasta kumpuavassa hymyssä, joka saattaa sparrauksen toivossa valittamaan tulleen aamuareän businessmatkustajankin aseettomaksi.

Sitten seurasivat yt-neuvottelut, yhteisön pirstaloinut ulkoistaminen,

Hopeinen Kuu

*Hopeinen kuu luo merelle
siltaa. Ei tulla koskaan voisi
kai tällaista iltaa.*

Odotan turhaan, sinua armain.

Kuu kulkee pilven taakse taas.

On meri harmain.

*Kaipausta vastaa sydämen
ääneen. Onneni tiedän,
mä nyt taas niin yksin jään.*

*Toinen nyt kuuta kanssas
katsoo. Toinen vienyt sinut
lie nyt.*

*Hopeinen kuu luo merelle
siltaa.*

*Hopeinen kuu luo merelle
siltaa. Ei tulla koskaan voisi
kai tällaista iltaa.*

Odotan turhaan, sinua armain.

Kuu kulkee pilven taakse taas.

On meri harmain.

*Kaipausta vastaa sydämen
ääneen. Onneni tiedän, mä
nyt taas niin yksin jään.*

*Toinen nyt kuuta kanssas
katsoo. Toinen vienyt sinut
lie nyt.*

*Saavu ei koskaan tällaista
iltaa. Ei koskaan.*

Me muut palaamme kuun pinnalle. Viimeinen kuviteltavissa oleva syy laulun poissaolevalle lemmitylle on se tyyppillisin, ja ehkä siksi vaikein tunnus-
taa. Toisaalla on toinen, joka yksinkertaisesti kiinnostaa enemmän. Kuten jo kyllästymiseen asti on toistettu, rakauden synty on selittämätön. Mutta kun se kuolee, on selityksiä eetteri pullollaan.

Kokonainen naiskulttuurin vuo arvos-
telee, usein perustellusti, miehiä kyl-
miksi suorittajiksi, jotka eivät osaa
avata sisintään. Hopeisen kuun katse-
lija laulussa on kuitenkin melko var-
masti mies. Tämä siitä huolimatta että
teksti on sukupuolineutraali. Masku-
liinisen tunteen voima ja selkeys ovat
suorastaan hätkähdyttäviä. Kuunvalon
ja meren, sekä ilmeisesti ympärillä val-
litsevan pimeyden kontrasti on täydell-
linen. Vaihtoehtoja ei ole. Vain sinä kel-
paat, muulla ei ole väliä. Naiset tuskin
tyytyisivät näin niukkaan ilmaisuun.

Kun biologian bingo on käsittämättömässä viisaudessaan nähnyt viisaaksi pudottaa kirjoittajalle viimeiseen kromosomipariin xy:n, xx:n sijasta, tyydyn arvioimaan ratkaisumalleja niin sanotusta miehisestä näkökulmasta. Mainittakoon metodin perustuvan pääosin ympäristön havainnointiin, mediaseu-

Tavallisimmillaan ratkaisu on seuraava. Ensin tyrmistys, sitten häpeä, päihtymys ja uusi häpeä. Kuulijana ja ymmärtäjänä on luonnollisesti vain kuu. Kunhan terveys, talous tai itsetunto eivät ole saaneet pysyviä vaurioita palaa yksilö sopivan ajan kuluttua tavoittelevaan perusongelman aiheuttanutta alkutilaa.

Kolmaskin vaihtoehto, johon Helismaakin saattaa viitata, on yksioikoisessa ja armottomassa pärjäämiskulttuurissamme ollut kautta aikain kovin suosittu. Rahat meni, vaimo lähti ja hevonen kuoli. Jäi sentään riimunna-

Todellinen syy Virran häkellyttävään lop-
 puvenytykseen Hopeisessa Kuussa on
 proosallisempi. Nauhoituksessa tausta-
 yhtye nimittäin sopi keskenään lopussa
 olevan fermaatin ylipitkäksi. Kyse on
 nuottimerkinnästä, joka pidentää varsi-
 naisen nuotin keston niin pitkäksi kuin
 on tulkitsijan näkemys. Tässä tapauk-
 ssa soittajien oli lempeän työpaikka-
 kiusoittelun keinoin tarkoitus selvittää
 missä vaiheessa laulusolisti joutuu luo-
 vuttamaan äänivarojen loppuessa. Se
 hetki ei koskaan koittanut. Lopputulok-
 sista on uljaimpia suomalaisten äänitteiden
 historia.

1 • 2010 **Unioni** 21

Pekka Kainulainen

Petri Kovalainen ja Juha Grundström, rahaston uudet puuhamiehet.

Finnairin rahastolle uudet vetäjät

■ Finnairin henkilöstörahastossa on tapahtunut hallintokauden vaihtuessa useita henkilövaihdoksia. Vuodesta 1996 alkaen hallituksen puheenjohtajana toiminut ja myöhemmin myös rahaston asiamieheksi valittu **Juhani Sinisalo** siirtyi eläkkeelle tammikuun lopussa. Rahaston hallitus on valinnut hänen seuraajakseen Finnairin henkilöstörahaston asiamieheksi **Petri Kovalaisen**. Aiemmassa pankkitoimessaan Kovalainen on hoitanut suurempien asiakkaiden ja sijoitusrahastojen salkkuja, näiden joukossa useita henkilöstörahastoja.

Uusi kausi

Rahaston hallintokausi vaihtui viime vuoden loppupuolella. Rahaston valtuuston puheenjohtajaksi valittiin silloin **Jukka Leskinen**, sekä varapuheenjohtajiksi **Markku Kaukanen** ja **Markku Korhonen**.

Hallituksen puheenjohtajana toimii uudella toimikaudella **Juha Grundström**, varapuheenjohtajana **Eero Jäntti** ja muina jäseninä **Jim Röppänen**, **Sami Rolig**, **Thelma Åkers**, **Simo Ovaska**, **Tommi Toivola**, **Timo Ketunen** ja **Jaakko Kivi**. Valitut henkilöt edustavat eri henkilöstöryhmiä ja

myös yhtiön edustaja toimii rahaston hallituksessa.

Uudet vetäjät

Hallituksen puheenjohtajaksi valitulla Juha Grundströmillä on pitkä kokemus erilaisista luottamustehtävistä. Hän on toiminut Finnairissa mm. päätoimisena työsuojeluvaltuutettuna, eläkesäätiön hallituksessa ja sairauskassan luottamustehtävissä. Vuosien varrella hänellä on ollut myös monia luottamustehtäviä IAU:ssa ja ammattiosastoissa.

– Koen tämän uuden tehtävän luottamustoimena. Olen ollut henkilöstö-

rahastojen kannattaja jo niiden alkumetreistä lähtien. Se on oiva tapa pal- kita henkilöstöä yrityksen tuloksesta. Se on edullinen tapa, niin rahaston jäsenistölle, kuin yrityksellekin, Juha sanoo.

– Jo ensimmäinen kuukausi on osoit- tanut, kuinka mielenkiintoisesta tehtä- västä on kyse. Tehtävä antaa syvem- män kuvan niin yrityksen kuin talous- elämänkin lainmukaisuuksista. Yhteen hiilenhän tässä puhalletaan.

– Se, milloin voittopalkkiota mak- setaan seuraavan kerran, on ”korkeim- man käres”, kuten prukataan sanoa, mutta maailmalta on kuulunut, että pientä elpymistä olisi jo tapahtumassa.

Rahasto on jo käynyt alustavia kes- kusteluja Finnairin johdon kanssa vuo- den 2010 palkkion määrätymisperus- teista. Uusilla vetäjillä riittää puuhaa, vaikka Finnairin rahaston jäsenmäärä on pienenemässä yhtiön siirtäessä toi- mintojaan alihankkijoille.

Lopuksi Juha haluaa kiittää Jussia, joka lainarahoilla aloitti henkilöstöra- haston asiamiehenä. Nykyään rahaston pääoma on noin 15 miljoonaa euroa.

Uusia puuhamiehiä kuunnellessa tulee mieleen, että nyt olisi juuri oikea

Ani Miettinen

aika perustaa uusia henkilöstörahas- toja yrityksiin. Mihin ilmailualalla toimi- vaan yritykseen perustetaan seuraavak- si henkilöstörahasto?

PEKKA KAINULAINEN

Henkilöstörahasto

- Henkilöstön perustama, omistama ja hallitsema rahasto, joka hallinnoi työnantajalta voittopalkkioerinä vastaanottamiaan varoja, sekä niiden sijoittamisesta saamiaan tuottoja.
- Yritykselle ja henkilöstölle muita tulospalkkausmuotoja selvästi edullisempi palkitsemistapa.
- Vuonna 2008 Suomessa oli 57 henkilöstörahastoa, joissa oli yhteensä noin 137 000 jäsentä.
- Ilmailualalle on toistaiseksi perustettu rahastot vain Finaviaan ja Finnairiin.
- Rahastojen jäsenmäärät vaihtelevat 22 jäsenestä 27 000 jäseneen.
- Kaikkien henkilöstörahastojen jäsenosuuspääomat olivat yhteensä noin 421 miljoonaa euroa vuonna 2008.
- 31.8.2009 Finnairin rahastossa oli 9236 jäsentä. Sen jäsenosuuspääoma on noin 15 miljoonaa euroa.

Oletko toimittanut sähköpostiosoitteesi liittoon? Toimita se ja muut yhteystietosi osoitteeseen jasenasiat@iau.fi.

Muutoksia jäsenrekisteriin

Liiton nykyinen Logicalta ostettu jäsenrekisteri- palvelu lopetetaan helmikuun lopussa.

■ IAU on mukana uudessa jäsen- rekisterihankkeessa yhdessä AKT: n, PAU:n ja SMU:n kanssa. Palvelu tullaan jatkossa ostamaan Digialta, joka tulee jatkossa olemaan SAK: laisten liittojen jäsenrekisteriohje- mistotoimittajien selkeä markkina- johtaja.

Muutos tulee vaikuttamaan myös Sebacon-järjestelmän käyttöön sik- si, että jatkossa mitään tietoja ei tul- la siirtämään Sebaconista Digiaan. Toistaiseksi on lopullisesti ratkaise- matta mitä tietoja ylläpidetään vain Sebaconissa ja mitä vain Digiaassa.

Yksi asia on kuitenkin päätetty. Sebaconia tullaan käyttämään edel- leen viestintävälineenä jäsenistön suuntaan.

Asiasta kerrotaan tarkemmin tulevilla lehdillä ja muissakin tie- dotteissa.

Yt-lain toteutus tarpoo irtisanomisten umpihangessa.

Tutkimus:

Uuden yt-lain sisältö tunnetaan heikosti

■ Uuden yhteistoimintalain sisältö tunnetaan yrityksissä vielä melko heikosti. Työnantajista 67 prosenttia ja henkilöstöstä 64 prosenttia koki tuntevansa lain vain tyydyttävästi tai välttävästi. Laki ei ole saanut aikaan olennaisia muutoksia yritysten toiminnassa. Näin arvioidaan työ- ja elinkeinoministeriön tutkimuksessa ”Uusi yhteistoimintalaki yrityksissä”, joka julkaistiin 27.1.2010.

Vuoden 2007 heinäkuussa voimaan tullut YT-laki edellyttää, että yrityksissä käsitellään yhteistoimintamenettelyssä henkilöstösuunnitelma ja henkilöstön koulutustavoitteet. Tämä toteutuu kuitenkin vain joka toisessa yrityksessä.

Lailla ei ole ollut välittömiä vaikutuksia yritysten vakinaisen henkilöstön määrään tai henkilöstön rakenteeseen

eikä laki ole myöskään laajentanut henkilöstön koulutuksen määrää tai kohdentumista. Laki ei ole vaikuttanut lain soveltamisperusteisiin uutena tulneiden pienten yritysten (20–29 työntekijää) työllistämishalukkuuteen.

Henkilöstön edustajat olivat kohtuullisen tyytyväisiä yritysten tapaan tiedottaa yritystä koskevista asioista ja mahdollisuuksiinsa vaikuttaa omaa työtään koskeviin päätöksiin.

Kriittisimmin suhtauduttiin mahdollisuuksiin vaikuttaa henkilöstön vähentämistä koskeviin ratkaisuihin. Vain noin kolmannes henkilöstöstä koki vaikutusmahdollisuutensa työvoiman vähentämistilanteissa hyväksi tai melko hyväksi.

Työnantajaliittoon kuuluvat työnantajat katsovat tuntevansa lain järjes-

täytymättömiä paremmin. Työntekijäliittoon kuuluvat henkilöstön edustajat ovat puolestaan järjestäytymättömiä kriittisempiä siihen, miten työnantaja täyttää yhteistoimintavelvoitteensa.

Pienten yritysten työnantajat olivat yhteistoimintalakiin tyytymättömiä: 41 prosenttia heistä antoi lain toimivuudesta arvosanan heikko tai välttävä, kun puolestaan 30–49 henkeä työllistävien yritysten työnantajan edustajista samaa mieltä oli noin kolmannes ja tätä suurempien yritysten työnantajan edustajista joka viides.

Tutkimusta varten haastateltiin puhelimitse 209 työnantajan ja 207 henkilöstön edustajaa.

Tutkimus on tehty Joensuun (nykyisin Itä-Suomen) yliopiston oikeustieteen laitoksella.

Hei, me ulkoistimme substanssin

Finnair ulkoisti tytäryhtiönsä Northportin asematasopalvelut Barona Handlingille viime marras-joulukuun vaihteessa.

Temppu oli katala, ja näin toteutetuna henkilöstölle erittäin epämiellyttävä yllätyks.

Seuraukset ovat olleet katastrofaaliset. Työntekijöiden henkinen ja fyysinen kestävyys on ollut niin kovilla, että suomalainen terveydenhuoltokin on saanut kantaa osansa tästä ulkoistuksesta. Koneiden myöhästelyt ja suuret määrät jälkeenjääneitä matkatavaroita ovat nyt arkipäivää. Finnair on toiminnallaan ottanut ”harkitun” riskin, jota ilmeisesti kantavat sellaiset henkilöt, joilla ei ole ymmärrystä maapalvelutoiminnoista. Huonoimmillaan tie vie lentoyhtiöiden mutasarjaan, ja sieltä ylös pääseminen on paljon vaikeampaa kuin sinne joutuminen.

Helsinki-Vantaan lentoasema on olosuhteiltaan haastava työpaikka. Terminaalirakennus itsessään on pitkä ja kapea hiihtoputkimainen ”pötkelö”, jossa on epäkäytännölliset ja riittämättömät työtilat. Rakennuksen muodon seurauksena lentokoneiden seisontapaikat on saatu levitettyä Tikkurilasta melkein Ylästään asti. Finnairin Aasian strategian vaatimat matkatavara-toiminnot on jouduttu tilanpuutteen vuoksi siirtämään kahteen peltihalliin, jotka ovat noin kilometrin päässä toisistaan. Toisen hallin läpivalaisukapasiteetin piti olla 1600 laukkuun tunnissa. Totuus lienee noin 700. Toisessa hallissa ei ole edes matkatavarahihnoja. Siellä työtä tehdään perinteisellä kuli-tyylillä. On vaikea yhtälö saada 3000 laukkuun selvitettyä iltapäivisin

jatkolennoille vajaan kahden tunnin aikana, kun lyhimmat vaihtoajat ovat 35 minuuttia, ja asemataso ruuhkainen kuin Mannerheimintie.

Uuden, pian käyttöön otettavan terminaalin kapasiteetti on Finavian mukaan 7000 laukkuun tunnissa. Työvoiman tarve vähenee kuulemma 30-40 %. Jo nyt nähtyjen koekäyttöjen perusteella yllätyksiä on luvassa, ja aikaa laukkujen liikuttamiseen tarvitaan enemmän. Luultavaa on myös, että lyhimmat kotimaan ja ulkomaan lentojen vaihtoajat siirtyvät tämän terminaalin osalta historiaan. Paradoksaalista kyllä, voi käydä myös niin, että työvoiman tarve kasvaa päinvastaisista odotuksista huolimatta.

Kolumnin otsikko on muunnelmaksi Helsinki-Vantaan lentoaseman uuden yrittäjän sloganista – ”olemme sisäistäneet ulkoistamisen”. On mielenkiintoista nähdä miten hyvin Barona Handlingin johto on ottanut haltuunsa tietämyksen lentoaseman maapalveluista ja kentän olosuhteista. Voisi olettaa, että ainakin Helsinki-Vantaan infrastruktuuri tulee tarjoamaan yllätyksiä.

Myös kenttätoimintojen substanssin haltuun saaminen vie vuosia. Lentoaseman logistinen kuvio elää liikenteen mukana, joka on säännöllisen epä-säännöllistä.

Mieleen tulee väistämättä ajatus, että nyt ovat ”pojat” haukanneet niin ison palan kakkua, että nieleminen saattaa kestää kauan. Onneksi sillä suunnalla on kuuleman mukaan paksu lompakko, ja Sponsor(in) Capital.

JOUKO KETTUNEN

Kirjoittaja on liiton hallituksen jäsen

Ari Miettinen

”

Matka maapalveluiden valioliigasta mutasarjaan käy vikkellästi.

Rikostuomio kaiteiden puuttumisesta rakennustyössä

■ Kaakkois-Suomen työsuojelupiirin tarkastaja oli 22.11.2007 käynyt työsuojelutarkastuksella Mäntyharjun lukion rakennustyömaalla ja nähnyt, että lukiorakennuksen katolla oltiin työssä ilman putoamissuojausta. Rakennuksen räystääskorkeus oli 6–7 metriä. Tarkastaja kielsi töiden jatkamisen siihen asti kunnes putoamissuojaus on rakennettu. Työsuojelupiiri ilmoitti asian poliisille esitutkintaa varten.

Mikkelin käräjäoikeus on 17.12.2008 tuominnut kattotyöntekijöiden työnantajana toimineen osakeyhtiön edustajan ja rakennustyömaan pääurakoitsijana toimineen osakeyhtiön palveluksessa olleen työmaan vastaavan työnjohtajan työturvallisuusrikoksesta.

Kuoleman- tai vammantuottamuksesta ei tuomittuja syytetty, koska tapaukseen ei liittynyt tapaturmaa.

Yhteisen rakennustyömaan vastaava työnjohtaja oli useita kertoja huoma-

uttanut aliurakoitsijayhtiön edustajaa putoamissuojauksen puuttumisesta. Käräjäoikeus tuomitsi vastaavan työnjohtajan kuitenkin huolimattomuudesta aiheutetusta työturvallisuusrikoksesta 15 päiväsakkoon, koska hän ei ollut keskeyttänyt aliurakoitsijan työtä.

Aliurakoitsijana toimineen osakeyhtiön edustajan käräjäoikeus tuomitsi 20 päiväsakkoon. Hänen teko-
muodoksi oikeus katsoi tahallisuuden.

KAAKKOIS-SUOMEN
TYÖSUOJELUPIIRI

Jukka Kokkonen

Putoamistapaturmia sattuu enemmän rakennustyömailla kuin ilmailualalla. Kuva ei liity juttuun.

Pelko nakertaa työhyvinvointia ja tulosta

■ Perinteinen autoritäärinen johtamistapa ei sovi nykypäivään. Siitä huolimatta pelkojohtamista sovelletaan edelleenkin joillakin työpaikoilla.

Pelottelu on helppoa; tuoreessa muistissa ovat 1990-luvun laman kokemukset lomautuksineen ja irtisanomisineen. Niihin viittaamalla voidaan pitää työntekijät varpaillaan epävarmassa taloudellisessa tilanteessa. Näin todetaan Tampereen yliopiston johtamistieteiden laitoksella tehdyssä Johta-

juus, valta ja pelko -tutkimuksessa, jonka aineiston muodostavat 101 pelkoon ja pelotteluun liittyvää kertomusta.

Tutkimuksessa tunnistettiin laajasti erilaisia pelon ilmapiiriin ja pelotteluun liittyviä tekijöitä. Tarkastelun kohteena olivat erityisesti pelon ulottuvuudet, selviämisen ja uupumisen kulttuuriset merkitykset ja johtaja-alaisuuden jännitteet.

Työsuojelurahaston ja Suomen Akatemian rahoittama tutkimus kuuluu

osana monitieteiseen LEAR-tutkimushankkeeseen (Leadership, Power and Fear). LEAR tutkii pelon ja epävarmuuden tahallista tai tahatonta käyttöä työelämässä.

Työsuojelurahasto on julkaissut TSR-kanavalla multimedia- ja radio-ohjelmat, jotka ovat vapaasti hyödynnettävissä ja kuunneltavissa (www.tsr.fi/TSR-kanava).

Lähde: Työsuojelurahasto

Lauri Lyly Tammikuun kihlaus
-seminaarissa:

Työmarkkinaneuvosto ohjaamaan Suomen työmarkkinoita

■ SAK:n puheenjohtaja **Lauri Lyly** esittää perustettavaksi työmarkkinaneuvostoa, jolla jatkossa ohjattaisiin Suomen työmarkkinoita. Hänen mukaansa neuvosto olisi yhtä kuin keskusjärjestöpöytä vahvistettuna sektoriedustuksella sekä palkansaaja-että työnantajapuolelta.

– Uusi työmarkkinaneuvosto käsitelisi isompia asiakokonaisuuksia, joilla on laajempaa merkitystä koko työmarkkinoita ajatellen. Tällaisia asioita ovat muun muassa työllisyys, osaaminen, ostovoima, samapalkkaisuus ja EU-direktiivit, Lyly esitti torstaina 21.1 Tammikuun kihlauksen 70-vuotisseminaarissa Helsingissä.

Hänen mielestään ei ole kenenkään etu, että Suomessa romutettaisiin vahva sopimisen perinne, jolla pieni kansankunta on pärjännyt hyvin maailman muuttuessa. Lyly korostaa, että sopiminen on ollut nimenomaan joustava väline sopeuduttaessa toimintaympäristön muutoksiin ja haettaessa Suomelle kilpailuetua. Asioista sopiminen ei siis ole ollut jäykistävä tekijä, kuten jotkut ovat tämän tästä väittäneet.

– Vaikka raamisopimista ei ainaakaan nyt työmarkkinoille syntynyt, haluan edelleen korostaa keskusjärjestösopimisen tärkeyttä, hän totesi viitaten meneillään olevaan sopimuskierrrokseen.

Myös kolmikantayhteistyötä ja sen vahvistamista tarvitaan Lylyn mielestä tulevina vuosina, koska suuriin haasteisiin – esimerkiksi ilmasto- ja

ympäristöasiat, globaali kilpailu sekä työura- ja osaamisasiat – ei pystytäkään vastaamaan pelkästään hajautetulla työmarkkinamallilla.

– Kun Tammikuun kihlaukselta on nyt kulunut 70 vuotta, on syytä kysyä, mikä suomalaisten tahtotila yhteiseen hiileen puhaltamisesta tällä hetkellä on. Esimerkiksi ostovoiman kannalta ei ole viisasta hajauttaa palkanmuodostusta täysin liitto- ja paikallistasolle. Mutta jos neuvottelutoiminta kuitenkin hajautettaisiin, mitkä vaikutukset sillä olisi työrauha-asioihin sekä talous- ja yhteiskuntapolitiikkaan ennustettavuuteen ja vakauteen, Lyly kysyi.

Kaikkiaan SAK:n puheenjohtajan mielestä nyt olisi työmarkkinoilla löydettävä yhteinen ja tasapainoinen näkemys siitä, mikä on työnjako kolmikannan, keskusjärjestöjen, liittojen ja paikallisen sopimisen välillä. Jos Suomea halutaan rakentaa kestäväällä ja tuloksekkaalla tavalla, Lylyn mukaan tällaisesta työnjaosta sopiminen on välttämätöntä.

On aika jälleen pakata!
**SSL ry ammatti-
osasto 10:n
kevätkokous**

**Tervetuloa M/S Baltic Princessille
23.3.2010 klo 18.30**

Käsitellään sääntömääräiset asiat

Lähtö Helsingin länsi-satamasta
klo 18.30 ja saapuminen takaisin
länsi-satamaan 24.3 klo 16.30.

Ilmoittautuminen lähtöselvityk-
sessä klo 17.00, kuitenkin viimeis-
tään kl.17.30, jolloin lähtöselvitys
sulkeutuu.

MAJOITUSHINTA 30€/JÄSEN

Sitovat ilmoittautumiset 5.3.2010
mennessä alla mainituille, tämän
jälkeen peruutetuista ilmoittautu-
misista, ammattiosasto veloittaa
kulut.

Maksut OKO 554128-20002286

Majoitushinta sisältää majoituksen
2 hengen hytissä, matkat Helsinki-
Tallinna ja takaisin ja ruokailut

Ilmoittautumiset p. 09-818 5950
tai j.salonen@hotmail.com.
Ilmoita samalla syntymäaikasi ja
mahdollinen erikoisruokavalio.

TÄRKEÄÄ, muista ottaa passi tai
EU-henkilökortti mukaan.

Amm.os 10, johtokunta

Siviililentoliikenteen Työntekijät ry:n jäsenkokousristeilyn

ti 23.3.2010 Tallink Baltic Princess. Tänä vuonna juhlimme yhdessä ILMA:n ja SSL:n kolleegoiden kanssa.

Risteilyn ohjelma:

23.3. klo 17.30 kokoontuminen länsisatamassa
23.3. klo 18.30 Baltic Princess lähtee
23.3. klo 19.00–21.00 Kokous (discon tiloissa 10. kannella)
23.3. klo 21.00 – Buffet illallinen sis. juomat vapaa ohjelma...
24.3. klo 7.00–10.00 meriaamiainen
24.3. klo 8.30–10.30 mähinnousu Tallinnassa halukaille
24.3. klo 11.30–13.15 laivaan nousu Tallinnassa
24.3. klo 15.00 – Buffet lounas sis. juomat
24.3. klo 16.45 Baltic Princess saapuu Helsinkiin

Sitovat ilmoittautumiset 1.3.2010 mennessä:

reijo.hiltunen@finnair.fi. Laita viestiin: nimesi, syntymäaikasi ja puhelinnumero.

Omakustannushinta jäsenille on 25€ sis. B2-luokan hyttipaikan, tervetuliaisjuoman, kokouskahvit, bufe-illallisen ruokajuomineen, meriaamiaisen ja buffet-lounaan ruokajuomineen. HUOM! Paikkoja rajoitetusti (100). Maksu SLT ry:n tilille 554128-11371 1.3.2010 mennessä. Tervetuloa tutustumaan myös muihin IAU:laisiin!

SLT ry, johtokunta

Ilmailutekniikan ammattiyhdistys ITA ry:n kevätkokous

M/S Viking XPRS:llä
lauantaina 13.3.2010

Aikataulu:

Lähtö: Helsinki–Katajanokka klo 11:30
Kevätkokous
Tallinna–Reisisadam klo 14:00

Paluu: Tallinna–Reisisadam klo 18:00
Bistro Buffet ruokajuomineen

Tulo: Helsinki–Katajanokka klo 20:30

Sitovat ilmoittautumiset 25.2.2010 mennessä:

itary001@gmail.com. Ilmoita viestissä nimesi ja syntymäaikasi.

Ota mukaan passi tai 1.3.1999 jälkeen myönnetty kuvallinen henkilökortti.

Tervetuloa!

ITA ry, johtokunta

ILMA ry:n kevätkokous

Ilmailualan Maapalvelutyöntekijät ILMA ry järjestää kevätkokouksen ti 23.3.2010 M/S Baltic Princess:llä. Tänä vuonna juhlimme taas yhdessä Siviililentoliikenteen Työntekijät ry sekä Siviililentoliikenteen Virkailijat ry kolleegoiden kanssa.

Risteilyn ohjelma:

23.3. klo 17.30 Kokoontuminen länsisatamassa
23.3. klo 18.30 M/S Baltic Princess lähtee
23.3. klo 18.30–20.30 Kevätkokous (kokoustilat 5. kannen keulassa, tervetulodrinkki ja kahvi buffet)
23.3. klo 21.00 – Buffet illallinen sis. ruokajuomat mukavaa yhdessäoloa ja bileystä...
24.3. klo 7.00–10.00 Meriaamiainen
24.3. klo 8.30–12.40 Maihin- ja laivaannousu Tallinnassa

24.3. klo 14.45 Buffet lounas sis. ruokajuomat
24.3. klo 16.30 M/S Baltic Princess saapuu Helsinkiin

Sitovat ilmoittautumiset 22.2.2010 mennessä:

kevatkokous@gmail.com

Laita viestiin nimesi, syntymäaikasi sekä puhelinnumerosi. Laita viestiin myös toiveesi kenen kanssa haluat jakaa hytin.

Omakustannushinta jäsenille on 30€ sis: B2-luokan hyttipaikan, kokouskahvit, buffet-illallisen ruokajuomineen, meriaamiaisen ja buffet-lounaan ruokajuomineen. Maksu tilille 554223-2246176 viimeistään 1.3.2010 mennessä.

Tervetuloa tutustumaan myös muihin IAU:laisiin!

ILMA ry, johtokunta

Taidanpa ottaa vielä palacen oraakkelia

Antiikin Kreikan kaupunkivaltioiden riitoihin jouduttiin usein hakemaan ulkopuolista apua ratkaisun saavuttamiseksi. Sitä saatiin salatiedon haltijoilta, joita nimitettiin oraakkeleiksi. Merkittävin niistä oli Apollonille pyhitetty. Sen kotipaikka oli Delfoissa, Parnasso-vuoren juurella, mantereen keskiosassa. Siellä jumala puhutteli kysyjä uhripapitar Pythian välityksellä.

Ongelmaksi muodostui kuitenkin usein se, että erilaisilla virvokkeilla syvämietteiseen tilaan vaipuneen välittäjän viisaus välittyi kuulijoille perin moniselitteisessä muodossa. Tarvittiin siis suuri määrä perehtyneitä, ennen kuin pimeässä luolassa ikänsä viettäneen, narkoottisten aineiden sekoittaman, vanhanpiian puheisiin saatiin tolkkua.

Kyllä täytyy sanoa, että ne kreikkalaiset olivat sitten dorkaa porukkaa. Taikauskaisia ja alkukantaisia. Niin no, kehittivät ja kokeilivat ne tietysti kaikkia tunnettuja yhteiskuntamuotoja. Aloittivat systemaattisen tieteenteon. Loivat kirjallisuuden tyylilajit ja estetiikan perusteet. Sekä rakensivat kaikenlaista, jonka käyttötarkoituksen tunnistaa vielä 10 000 kvartaalin mentyäkin.

Vaan pieniä ovat silakat joulukaloiksi. Tehdäänpä vertailu.

Myös rationaalisen Suomen riitaisassa työmarkkinapolitiikassa turvau-

dutaan toistuvasti oraakkeleihin. Huomattavin näistä on globaalitaloudelle omistettu. Sen palvontapaikka sijaitsee kaikkein pyhimmissä. Vaatimattomassa pimeässä komerossa Eteläranta 10:ssä, Helsingissä. Siellä ihmiselle käsitämättömän viisauden alati pulppuva lähde, markkina, virvoittaa erehtymättömiä tulkitsijoitaan. Ja he ylistävät suuresti sen kunniaa powerpointein ja excelein. Valtaosan ajasta markkina kuitenkin vain mököttää hiljaa kaapissaan. Ennusteitaan se ilmaisee lähinnä odotuksilla ja luottamuksella. Niiden kasvulla ja hiipumisella. Siksi on ainoastaan luonnollista, että ennen kuin näin epämääräiset viestit saadaan selvitettyä, tarvitaan runsaasti virvokkeita.

Tässä jokunen vuosi sitten koettiin järäyttävä hetki, kun markkina yllättäen puhkesi puhumaan. Tosin tapahtuman todenperäisyydestä ei ole täytävä varmuutta, sillä paikalla olleet eivät ole vielääkään täysin toipuneet käsittelemään julkisesti sen heille aiheuttamia optio-ohjelmia. Ihmeen todistaa aidoksi vain opetuslasten yhteinen kertomus siitä, mitä mullistavaa asiaa markkinalla oikein oli.

Näin sanoi markkina, ja sen apostolit lankesivat loveen:

Totisesti minä sanon teille. Olkoon työn tulevaisuus se, että suurin osa tekee sitä maailman vanhimman ammatin ehdoin.

”

*Oravan-
nahkapäätöksellä
jatkamme aasien
strategiaa.*

Lilli kiittää

■ Haluan kiittää teitä kaikkia yhteistyöstä toimiessani työsuojeluvaltuutetunanne kuusi vuotta.

Aika oli tapahtumarikasta ja vauhdikasta, opin teistä ja työstänne paljon, enkä vaihtaisi näitä vuosia mihinkään.

Loppuvuoden tapahtumien johdosta Baronan astuessa asematason työnantajaksi jouduin väistymään syrjään. Onnittelen samalla teidän uutta työsuojeluvaltuuttanne, joka ottaa teidän kanssanne tulevat haasteet vastaan.

Voimia teille kaikille tulevissa haasteissa ja yhteistyömme jatkuu varmasti jatkossakin jossain muodossa!

LILLI ANSARI
työsuojeluvaltuutettu
Northport Oy

UNIONIN ILMESTYMINEN 2010

Numero 2 ilmestyy 23.4.
aineisto toimitukseen 6.4.
Numero 3 ilmestyy 18.6.
aineisto toimitukseen 31.5.
Numero 4 ilmestyy 10.9.
aineisto toimitukseen 23.8.
Numero 5 ilmestyy 29.10.
aineisto toimitukseen 11.10.
Numero 6 ilmestyy 3.12.
aineisto toimitukseen 15.11.

ILMOITUSKOOT JA HINNAT (alv 0%)

koko sivu, 180 x 230 mm, 240 €
1/2 sivua, 180 x 115 mm, 120 €
2/6 sivua, 118 x 115 mm, 80 €
1/6 sivua, 57 x 115 mm, 40 €

Jos jäät työttömäksi ja olet työttömyyskassan jäsen

■ Ilmoittaudu henkilökohtaisesti työ- ja elinkeinotoimistoon viimeistään ensimmäisenä työttömyyspäivänä. Työttömyyspäivärahaa voidaan maksaa vain siltä ajalta, jolloin työnhaaku on ollut voimassa työ- ja elinkeinotoimistossa. Tämä pätee myös silloin, kun teet osa-aikatyötä tai tilapäisluonteisia töitä ja haet soviteltua päivärahaa.

Ota ensimmäisellä kerralla mukaan työtodistukset sekä koulu- ja opiskelutodistukset. Jos sinut on lomautettu, tulee mukana olla lomautustodistus. Seitsemän päi-

vän omavastuu-aika, jonka ajalta etuutta ei vielä makseta, alkaa ensimmäisestä työnhaun päivästä. Noudata työ- ja elinkeinotoimiston antamia ohjeita työnhaun uusimisesta.

Työttömyyspäivärahaa on haettava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa päiväraha-oikeuden syntymisestä. Ansioturvan päiväraha-hakemuksen saat työ- ja elinkeinotoimistosta tai osoitteesta www.tyj.fi → Lomakkeet. Hakemuslomake liitteineen toimitetaan omaan työttömyyskassaan.

KUVAKULMA

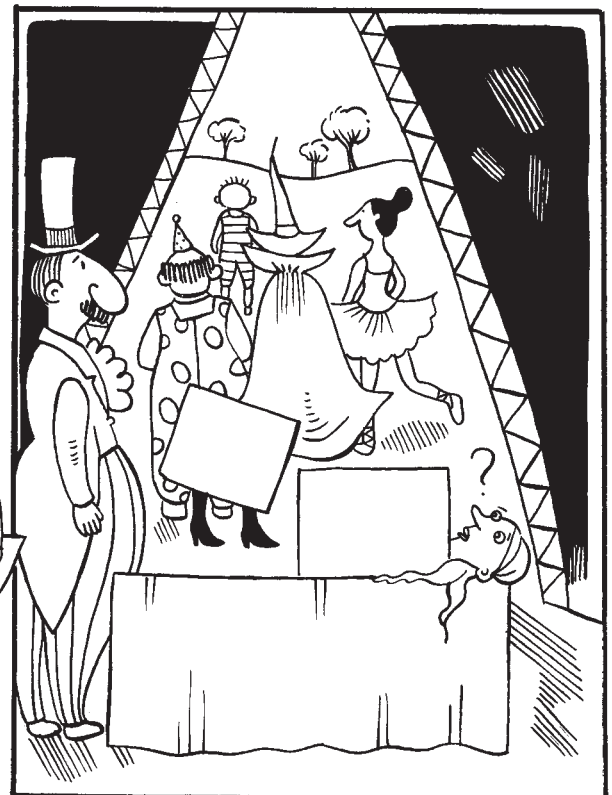
Tuula Hautamäki

Raimo Nurmi IAU:n puheenjohtaja vuosina 1974–1977 täytti 70-vuotta. Varapuheenjohtaja Reijo Hautamäki toimitti perille liiton onnittelun.

Tirehtööriltä löytyy aina vastaus.

Ikävä kyllä se harvoin nousee kysymysten tasolle.

© JM Koskinen & Sanna Kallio

Ilmailualan Unioni IAU ry

John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI

Puhelin: (09) 4785 71 (vaihe)

faksi: (09) 4785 7250

sähköposti: etunimi.sukunimi@iau.fi

kotisivut: www.iau.fi

Puheenjohtaja	Juhani Haapasaari	(09) 4785 7220
Varapuheenjohtaja	Reijo Hautamäki	(09) 4785 7221
Liittosihteeri	Juha-Matti Koskinen	(09) 4785 7225
Sopimussihteeri	Arto Kujala	(09) 4785 7222
Työympäristösihteeri	Pekka Kainulainen	(09) 4785 7227
Taloussihteeri	Ari Miettinen	(09) 4785 7228

Jäsenasiat	Ari Miettinen	(09) 4785 7228
	jasenasiat@iau.fi	

Ilmailu- ja Rautatiekuljetusalan Työttömyyskassa

Kaisaniemenkatu 10, 8. krs.
00100 HELSINKI

faksi: (09) 4785 7209

sähköposti: etunimi.sukunimi@iau.fi

kotisivut: www.irkatk.fi

Kassanhoitaja	Paula Seppälä	(09) 4785 7200
Kassanhoitaja	Sari Meling	(09) 4785 7202
Kassanjohtaja	Janne Becker	(09) 4785 7201

ENNAKKOKUTSU

■ Ilmailualan Unioni IAU ry:n edustajiston sääntömääräinen **kevätkokous** pidetään Helsingissä perjantaina 23.4.2010 kello 10.00 alkaen.

Paikka: Kuljetusliittojen talon 2. kerros, Hakaniemi-sali, John Stenbergin ranta 6, Helsinki.

Kokouksessa käsitellään IAU:n sääntöjen 7§ kokoukselle määrittämät asiat, sekä hallituksen kokoukselle esittämät muut asiat.

IAU RY:N HALLITUS